

УДК 368. 914 (043.5)

ТЕХНОЛОГІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Агавердієва Халіда Фаїддіновна, викладач, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна

Анотація — Проведено аналіз термінів та запропоновано власне визначення поняттю «технологія впровадження нефінансових звітів у практичну діяльність». Розроблено технологію впровадження та поширення нефінансових звітів у практичну діяльність недержавних пенсійних фондів.

Ключові слова: недержавні пенсійні фонди, нефінансова звітність, соціальна відповідальність, технологія впровадження та поширення нефінансової звітності.

Нефінансова звітність в Україні має значний незадіяний потенціал, зважаючи на невелику кількість компаній, які звітують. Українські компанії, які працюють з нефінансовою звітністю, лише починають інтегруватись у світову фахову спільноту. Зважаючи на недовгу історію нефінансового звітування, українські компанії обережно підходять до розкриття інформації про нефінансові аспекти діяльності. Найпоширенішими аспектами нефінансового звітування в Україні є наступні: умови праці та розвиток людського капіталу; збереження довкілля; доброчинність і благодійництво; співпраця з місцевими громадами.

Доброчинні акції та проекти залишаються домінантою українських нефінансових звітів. Компанії подають докладну інформацію про надання благодійної допомоги та проведення соціальних акцій загального спрямування (щодо запобігання поширення хвороб, допомоги дітям-сиротам та ін.).

Як свідчить міжнародний та український досвід, соціальна відповідальність та публічні звіти про соціально спрямовану діяльність дають конкурентні переваги: створення репутаційного капіталу та зростання зацікавленості інвесторів; доступ

до нових джерел фінансування та інвестиційних фондів; доступ до нових ринків збуту; підвищення вартості нематеріальних активів; опосередковане зростання прибутків завдяки покращенню якості управління людськими ресурсами та ефективності.

Аналіз існуючих підходів до підготовки нефінансових звітів дає змогу автору даного дослідження узагальнити існуючі та їх вдосконалити.

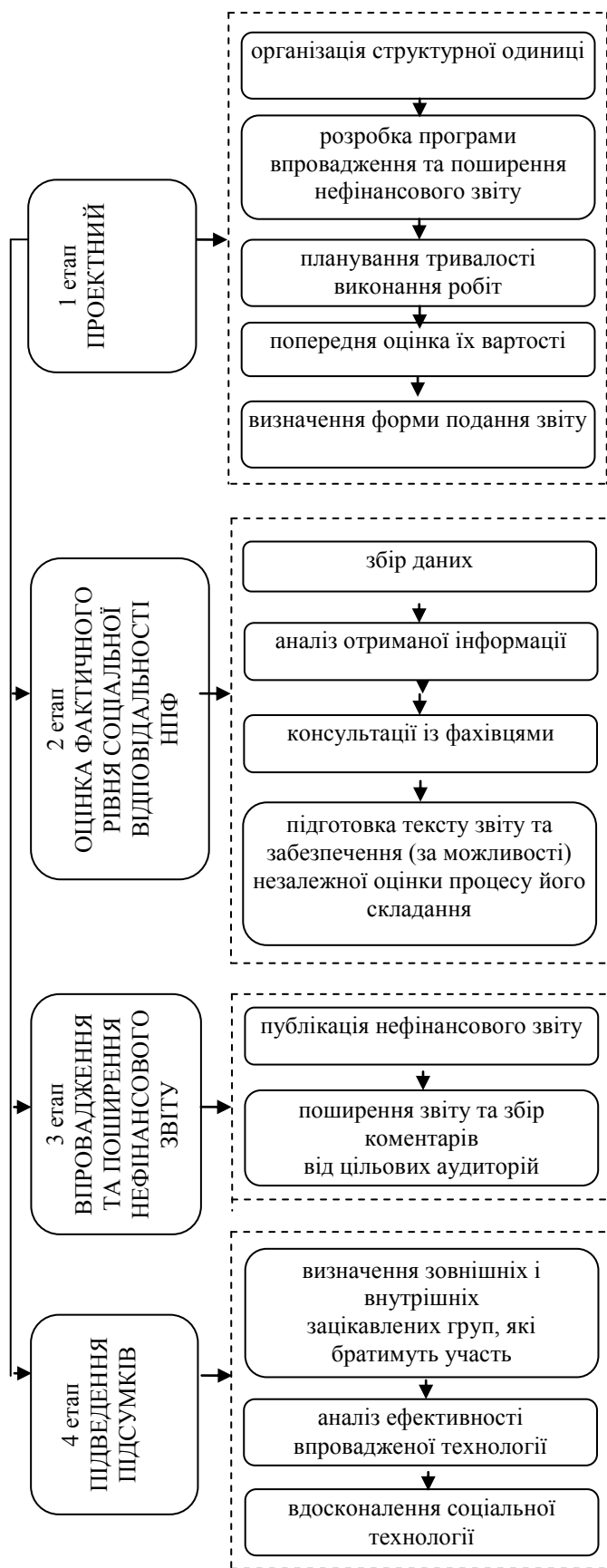
З метою впровадження нефінансових звітів у практичну діяльність НПФ розробимо відповідну технологію.

Провівши аналіз термінів, які розглядаються при вирішенні даного завдання, наступним кроком синтезуємо усе й запропонуємо наступне визначення поняттю «технології впровадження нефінансових звітів у практичну діяльність недержавних пенсійних фондів (НПФ)»: науковий опис відпрацьованих дій, що спрямовані на перетворення існуючих соціальних об'єктів або створення нових, та дозволяють досягти поставленої мети (впровадити нефінансові звіти у практичну діяльність НПФ).

Технологія формування впровадження та поширення нефінансових звітів у практичну діяльність НПФ повинна будуватись виходячи з наступних принципів [1]:

- 1) комплексність, що припускає оптимальне поєднання всіх його видів;
- 2) індивідуальний підхід;
- 3) зрозумілість;
- 4) постійний пошук нових складових.

На підставі вище викладеного, можна запропонувати технологію впровадження та поширення нефінансових звітів (рис. 1).

Рис. 1. Технологія впровадження та поширення нефінансових звітів

Метою аналізу ефективності функціонування технології впровадження та поширення нефінансових звітів є:

підготовка обґрунтованої інформації про функціонування технології для керівництва організації;

визначення показників якості робіт, які виконуються;

виявлення проблем та причин їх виникнення.

Вдосконалення технології впровадження та поширення нефінансових звітів слід проводити за декількома напрямками:

- 1) систематично проводити аналіз технології, яка функціонує в НПФ;
- 2) розробляти коригуючі заходи;
- 3) періодично переглядати внутрішні стандарти, положення про структурні підрозділи, інструкції тощо;
- 4) розробляти нові документи.

Таким чином, розроблена технологія впровадження та поширення нефінансових звітів в практичну діяльність НПФ складається з певних етапів (проектний, оцінка фактичного рівня соціальної відповідальності НПФ, впровадження та поширення нефінансового звіту, підведення підсумків) та є інструментом щодо можливості інформування стейкхолдерів НПФ про його діяльність у сфері соціальної відповідальності, а також реалізацію стратегічних планів розвитку щодо економічної стійкості, соціального благополуччя й екологічної стабільності.

Нефінансова звітність в Україні має значний незадіяний потенціал, зважаючи на невелику кількість компаній, які звітують. Українські компанії, які працюють з нефінансовою звітністю, лише починають інтегруватись у світову фахову спільноту. Зважаючи на недовгу історію нефінансового звітування в Україні, українські компанії обережно підходять до розкриття інформації про нефінансові аспекти діяльності. Найпоширенішими аспектами нефінансового звітування в Україні є наступні: умови праці та розвиток людського капіталу; збереження довкілля; доброчинність і благодійництво; співпраця з місцевими громадами.

Доброчинні акції та проекти залишаються домінантою українських нефінансових звітів. Компанії подають докладну інформацію про надання благодійної допомоги та проведення соціальних акцій загального спрямування (щодо запобігання поширення хвороб, допомоги дітям-сиротам та ін.).

Як свідчить міжнародний та український досвід, соціальна відповідальність та публічні звіти про соціально спрямовану діяльність дає конкурентні переваги: створення репутаційного капіталу та зростання зацікавленості інвесторів; доступ до нових джерел фінансування та інвестиційних фондів; доступ до нових ринків збуту; підвищення вартості нематеріальних активів; опосередковане зростання прибутків завдяки покращенню якості управління людськими ресурсами та ефективності.

Однак, незважаючи на існуючі інструментарії складання нефінансової звітності, їх впровадження у практичну діяльність гальмується наступними проблемами: прихованість реальних відносин між вітчизняними підприємствами і суспільством; недостатня соціальна активність вітчизняних підприємств; наявність значного шкідливого соціального й екологічного впливу з боку вітчизняних підприємств; нестача інформації про соціальну й екологічну складові діяльності вітчизняних підприємств; відсутність належного досвіду у складанні нефінансової звітності [2].

Розвиток соціальної звітності в Україні відбувається повільно. Останніми роками зросла кількість звітів, випущених українськими фірмами, а це підвищує їхні позиції як на вітчизняному, так і на світовому ринку. Тому подальший розвиток нефінансової звітності та використання досвіду розвинених країн світу дозволить Україні вийти на новий, вищий етап свого соціального та економічного розвитку. Отже, важливість складання нефінансових звітів є доведення суспільству свого прагнення дотримуватися принципів соціальної відповідальності. Звіти деяких

компаній показують високий рівень підготовки до самої процедури звітування та відповідальності за подану у звітах інформацію. Саме соціальна звітність буде ефективним інструментом внутрішньої та зовнішньої політики діяльності підприємств, що стане основою для розробки та реалізації стратегічних проектів бізнесу.

Таким чином, розроблена роботи технологія впровадження та поширення нефінансових звітів в практичну діяльність НПФ складається з певних етапів: проектний, оцінка фактичного рівня соціальної відповідальності НПФ, впровадження та поширення нефінансового звіту, підведення підсумків. У роботі доведено що розроблена технологія є інструментом щодо можливості інформування стейкхолдерів НПФ про його діяльність у сфері соціальної відповідальності, а також реалізацію стратегічних планів розвитку щодо економічної стійкості, соціального благополуччя й екологічної стабільності. В роботі відзначено, що впровадження нефінансової звітності сприяє підвищенню довіри з боку зацікавлених у діяльності НПФ, та будь-якого іншого підприємства, стейкхолдерів. Це відбувається за рахунок розкриття інформації за такими головними напрямками як: економічна стійкість, соціальне благополуччя й екологічна стабільність.

Список використаної літератури

1. Веснин В. Р. Менеджмент: Учебник. – М.: ТК Велби, Изд. Проспект, 2004. – 504 с.
2. Шаповал В. М. Становлення інституту нефінансової (соціальної) звітності в Україні / В. М. Шаповал // Інституціональний вектор економічного розвитку / Збірник наукових праць МІДМУ КПУ. – Вип. 2(1). – Мелітополь: Вид-во КПУ, 2009. – С.49–61.

Автори

Агавердієва Халіда Фаїддіновна, викладач,
ХНЕУ ім. С. Кузнеця (Khalida.79@mail.ru)

Тези доповіді надійшли 30 січня 2015 року. (Пишіть дату, коли Ви відправили свою доповідь).

Опубліковано в авторській редакції.